# Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

| | |
|---|---|
| Jaartal + zaaknummer | : 2024-053437 |
| Raadsvergadering d.d. | : 18 april 2024 |
| Portefeuillehouder | : B. Koonstra |
| Programma | : (5) Wenjen en Omjouwing |
| Programmaonderdeel | : Reguliere activiteiten ruimtelijke ontwikkeling |
| Naam opsteller | : K. Bakema |
| E-mail | : k.bakema@noardeast-fryslan.nl |
| Onderwerp | : Vaststelling 'paraplubestemmingsplan covergisting en mono-mestvergisting'. |
| Begrotingswijziging | : Nee |

## Voorgesteld raadsbesluit

1. Het ‘paraplubestemmingsplan covergisting en mono-mestvergisting’ met identificatienummer NL.IMRO.1970.BpVergisting-VA01 met de bijbehorende bestanden en de ondergrond BGT 2021-03-06 gewijzigd vast te stellen.
2. Bijgaande en als zodanig gewaarmerkte ‘Reactienota zienswijzen covergisting en mono-mestvergisting’ vast te stellen.
3. In samenwerking met de indieners van de zienswijzen te zoeken naar maatwerkoplossingen voor hun bestaande covergistingsinstallatie.
4. Voor het bestemmingsplan geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 Wro vast te stellen.
5. De bijgaande en als zodanig gewaarmerkte ‘Beleidslijn mestvergistingsinstallaties’ vast te stellen.
6. De ‘Beleidsregels mono-mestvergistingsinstallaties Noardeast-Fryslân 2024’ voor kennisgeving aan te nemen.

## Inleiding

Op 12 december 2023 heeft ons college ingestemd met het ontwerp ‘paraplubestemmingsplan covergisting en mono-mestvergisting’. Het paraplubestemmingsplan voorziet in een algemeen verbod in de gehele gemeente voor alle vormen van vergisting, zowel voor covergisting als mono-mestvergisting. In afwijking daarvan kan met een omgevingsvergunning medewerking worden verleend voor het oprichten van een mono-mestvergistingsinstallatie, indien die aan de beleidsregels voldoet. De beleidsregels zijn een uitwerking van de ‘Beleidslijn mestvergistingsinstallaties’, waarin de ambitie ten aanzien van de gemeentelijke duurzaamheidsopgave staat beschreven. De beleidslijn bevat tevens een toelichting op de beleidsregels.

Het ontwerp paraplubestemmingsplan heeft van 21 december 2023 tot en met 31 januari 2024 ter inzage gelegen. Er zijn vier zienswijzen ingediend. Met de indieners ervan hebben gesprekken plaatsgevonden. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het paraplubestemmingsplan. Daarnaast zijn er enkele ambtshalve aanpassingen.

Uw raad wordt voorgesteld het ‘paraplubestemmingsplan covergisting en mono-mestvergisting’, de ‘Reactienota zienswijzen covergisting en mono-mestvergisting’ en de ‘Beleidslijn mestvergistingsinstallaties’ vast te stellen.

## Beoogd effect

Met het paraplubestemmingsplan in combinatie met de vastgestelde beleidsregels kan één mono-mestvergistingsinstallatie worden toegestaan bij agrarische bedrijven (veehouders) als deze aan de voorwaarden voldoet zoals benoemd in de beleidsregels. De gemeente stelt hiermee agrarisch ondernemers in staat om een bijdrage te leveren aan de productie van groen gas, welke een van de belangrijkste opties is in de vastgestelde Transitievisie Warmte van januari 2021.

## Argumenten

**1.1 Uit het paraplubestemmingsplan blijkt dat met het initiatief sprake is van een goede ruimtelijke ordening.**

De gemeente Noardeast-Fryslân heeft onderschreven dat mono-mestvergisting perspectief biedt voor zowel de energietransitie als de landbouw. De bestaande mono-mestvergistingsinstallaties bij veehouderijen in Fryslân laten zien dat de omgeving geen geur- en verkeersoverlast (als gevolg van transportbewegingen) ervaart. Mono-mestvergisting maakt gebruik van bedrijfseigen dierlijke mest en bevat geen co-producten. Er vinden geen transportbewegingen plaats voor de aan- en afvoer van co-producten. De mest wordt via een gesloten systeem vanaf de stalvloer naar de vergister op het erf verplaatst. De gemeente is voornemens aan mono-mestvergisting onder specifieke voorwaarden planologische medewerking te bieden. De ontwikkeling van nieuwe covergisting zal niet meer worden toegestaan. Bestaande en legale covergisting kan in werking blijven.

Op deze uitwerking van beleid is vooruitgelopen door het nemen van twee opeenvolgende voorbereidingsbesluiten door uw raad, op 27 januari 2022 en 26 januari 2023. Met het voorbereidingsbesluit is aangegeven dat een nieuw bestemmingsplan wordt voorbereid. Dit heeft gesresulteerd in voorliggend gemeentebreed paraplubestemmingsplan. Hierin is het verbod zoals opgenomen in het voorbereidingsbesluit vertaald. De verbodsbepaling geldt voor alle vormen van vergisting, zowel covergisting als mono-mestvergisting. Het is ook verboden om bestaande, legale situaties uit te breiden. Van het verbod kan worden afgeweken voor het toestaan van mono-mestvergisting indien een aanvraag voldoet aan de beleidsregels. Dit is uitgewerkt onder 5.1.

Het paraplubestemmingsplan voldoet aan de eisen die de Wet ruimtelijke ordening (Wro) stelt. In hoofdstuk 2 zijn de relevante beleidsstukken samengevat en is beoordeeld in hoeverre de uitgangspunten van dit plan binnen het geldende beleid passen. In hoofdstuk 3 is een toelichting gegeven op de juridische regeling van het paraplubestemmingsplan. In hoofdstuk 4 is een beschrijving gegeven van de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid. Uw raad kan het ‘Paraplubestemmingsplan covergisting en mono-mestvergisting’ vaststellen.

**2.1 De reactienota zienswijzen beschrijft hoe met de zienswijzen is omgegaan.**
Het ontwerp paraplubestemmingsplan heeft van 21 december 2023 tot en met 31 januari 2024 ter inzage gelegen. Er zijn vier zienswijzen ingediend. Met de indieners ervan hebben gesprekken plaatsgevonden. In de reactienota zienswijzen zijn de zienswijzen per onderdeel weergegeven en voorzien van een reactie. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het paraplubestemmingsplan.

*Wijzigingen in de plantoelichting:*
- Hoofdstuk 2.1, onder Transitievisie Warmte (2021). De passage over mestvergisting en landbemesting is voor de duidelijkheid verwijderd.

*Wijzigingen in de planregels:*
- In artikel 1 is ‘veranderen’ gedefinieerd.
- Artikel 4 is aangevuld met een uitzondering, inhoudende dat een verandering van een vergistingsinstallatie is toegestaan, mits die leidt tot een verbetering van de milieukwaliteit, waaronder in ieder geval wordt begrepen een verbetering van de geur-, geluid- en verkeersituatie ter plaatse. Fysieke uitbreiding van een vergistingsinstallatie is niet toegestaan.
- In artikel 5.1.2 zijn de opsommingstekens aangepast naar a. en b.

*Ambtshalve wijzigingen in de planregels:*
- Artikel 2, 2e zin: bestemmingsplan is gewijzigd in plan.
- Onderaan artikel 2 is toegelicht dat de begrippen in artikel 6 afwijken van de begrippen als genoemd in artikel 1 maar dat het niet is toegestaan de overgangsrechtelijke bepalingen te wijzigen.

**3.1 Maatwerkoplossingen zoeken voor bestaande covergistingsinstallaties.**
De aanleiding voor dit paraplubestemmingsplan is het voorkomen van overlastsituaties bij covergistingsinstallaties zoals die geweest zijn in de afgelopen decennia en het mee willen laten profiteren van de inwoners. Het doel is uitbreiding van bestaande covergisters te voorkomen, om een verdere toename aan transportbewegingen, de kans op geluid- en geuroverlast en gevolgen voor het milieu te beperken. Tijdens de gesprekken met de indieners van de zienswijzen (reclamanten) is gebleken dat de bedrijven de afgelopen jaren veel hebben geïnvesteerd om overlast zoveel mogelijk te voorkomen. Het is wenselijk om voor deze bedrijven de mogelijkheden te onderzoeken voor het toepassen van maatwerk, mits de plannen bijdragen aan de Transitievisie Warmte, geluid- en stankoverlast wordt voorkomen, transportbewegingen niet toenemen en de inwoners mee kunnen profiteren. Hiervoor zal een separaat traject worden opgestart waarbij de reclamanten betrokken zullen worden.

**4.1 Exploitatieplan is niet nodig.**
Door middel van de grondexploitatieregeling beschikken gemeenten over mogelijkheden voor het verhalen van kosten, bijvoorbeeld voor het bouw- en woonrijp maken en kosten voor de ruimtelijke procedure. In dit

geval is een grondexploitatie niet aan de orde. Om die reden hoeft de gemeenteraad geen exploitatieplan vast te stellen.

**5.1 Uw raad kan de 'Beleidslijn mestvergistingsinstallaties' vaststellen.**
In het coalitieakkoord 'Ferbûn mei de mienskip' is aangegeven dat Noardeast-Fryslân geen nieuwe overlastgevende mest- en biovergisting wil toestaan. Wel wil de gemeente de ontwikkelingen volgen om mee te kunnen bewegen, als er wel duurzame mogelijkheden ontstaan die geen overlast geven. Daarnaast is benoemd dat Noardeast-Fryslân energie wil opwekken uit duurzame bronnen, waarbij dit niet ten koste van het landschap gaat, én betaalbaar blijft voor de mensen die het nu al krap hebben. De ambitie en opgave is beschreven in de 'Beleidslijn mestvergistingsinstallaties'. In de beleidslijn is uitgewerkt hoe Noardeast-Fryslân om wil gaan met mest- en biovergisting. De beleidslijn krijgt werking in beleidsregels, welke door ons college zijn vastgesteld. In de beleidsregels zijn voorwaarden opgenomen waaraan een initiatief voor een vergistingsinstallatie moet voldoen. Aanvragen voor een vergistingsinstallatie zullen worden getoetst aan het nieuwe paraplubestemmingsplan en de bijbehorende beleidsregels.

**6.1 Het college heeft de 'Beleidsregels mono-mestvergistingsinstallaties Noardeast-Fryslân 2024' vastgesteld.**
Op 26 april 2023 heeft ons college de 'Beleidsregels mono-mestvergistingsinstallaties Noardeast-Fryslân 2023' vastgesteld. Hiermee werd het mogelijk om met een omgevingsvergunning af te wijken van het geldende bestemmingsplan voor concrete gevallen die niet passen binnen dat bestemmingsplan om onder voorwaarden een mono-mestvergistingsinstallatie bij een agrarisch bedrijf toe te staan. De beleidsregels zijn geactualiseerd en aangepast aan de Omgevingswet.

Ons college heeft de 'Beleidsregels mono-mestvergistingsinstallaties Noardeast-Fryslân 2024' vastgesteld. In afwijking van het omgevingsplan kan op grond van hoofdstuk 5 Omgevingswet een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa) worden verleend voor het oprichten van één mono-mestvergistingsinstallatie bij een bestaand agrarisch bedrijf, onder de volgende voorwaarden:

- De installatie wordt gebouwd binnen het bouwvlak van een bestaand agrarisch bedrijf, of direct grenzend aan het bouwvlak indien daarvoor zwaarwegende redenen zijn, mits de maximaal toegestane oppervlakte van het bouwperceel op grond van het geldende bestemmingsplan/omgevingsplan niet wordt overschreden.
- De bouwhoogte van een installatie bedraagt maximaal 13 m¹.
- Er wordt uitsluitend bedrijfseigen mest toegepast met een maximum van 25.000 m³ op jaarbasis.
- De oppervlakte van de gehele installatie bedraagt maximaal 1.500 m².
- Er dient sprake te zijn van een goede landschappelijke inpassing.
- Er mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan de milieusituatie, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.
- Binnen een jaar nadat een installatie definitief buiten gebruik is gesteld, dient de constructie met de bijbehorende voorzieningen te zijn verwijderd.
- Er wordt voldaan aan een inspanningsverplichting voor participatie.

## Kanttekeningen en risico's

Door vergisting niet meer bij recht toe te staan ontstaat risico op planschade/nadeelcompensatie. Zie verder onder kopje Financiën.

## Financiën

De kosten voor de planologische procedure worden gedekt door de de gemeente Noardeast-Fryslân, kostenplaats structuur- en bestemmingsplannen. Het paraplubestemmingsplan is mogelijk planschadeveroorzakend. Eventuele planschadekosten komen voor rekening van de gemeente

In afwijking van het paraplubestemmingsplan kan onder voorwaarden alsnog medewerking worden verleend aan een mono-mestvergistingsinstallatie. Dit geldt echter niet voor een covergistingsinstallatie. Een verandering van een bestaande covergistingsinstallatie is toegestaan, mits die leidt tot een verbetering van de milieukwaliteit, waaronder in ieder geval wordt begrepen een verbetering van de geur-, geluid- en verkeersituatie ter plaatse. Fysieke uitbreiding van een vergistingsinstallatie is niet toegestaan.

## Vervolg en planning

Na vaststelling van het paraplubestemmingsplan zullen de stukken op de gebruikelijke en voorgeschreven wijze worden gepubliceerd en ter inzage worden gelegd voor beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

## Communicatie + Participatie

Na vaststelling worden de stukken gepubliceerd in het huis-aan-huisblad, het landelijke Gemeenteblad en op de gemeentelijke website. De overlegpartners en de indieners van de zienswijzen zullen tevens schriftelijk worden geïnformeerd.

**Bijlagen**

1. Paraplubestemmingsplan covergisting en mono-mestvergisting;
2. Reactienota zienswijzen covergisting en mono-mestvergisting;
3. Beleidslijn mestvergistingsinstallaties, een toelichting op de beleidsregels;
4. Beleidsregels mono-mestvergistingsinstallaties Noardeast-Fryslân 2024.

Dokkum, 2 april 2024

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, H.J.C.M Verbunt MBA de burgemeester, mr. J.G. Kramer

# Raadsbesluit

2024-053437

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 april 2024;

gelet op het bepaalde in de Wet ruimtelijke ordening;

**Besluit:**

1. Het ‘paraplubestemmingsplan covergisting en mono-mestvergisting’ met identificatienummer NL.IMRO.1970.BpVergisting-VA01 met de bijbehorende bestanden en de ondergrond BGT 2021-03-06 gewijzigd vast te stellen.
2. Bijgaande en als zodanig gewaarmerkte ‘Reactienota zienswijzen covergisting en mono-mestvergisting’ vast te stellen.
3. In samenwerking met de indieners van de zienswijzen te zoeken naar maatwerkoplossingen voor hun bestaande covergistingsinstallatie.
4. Voor het bestemmingsplan geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 Wro vast te stellen.
5. De bijgaande en als zodanig gewaarmerkte ‘Beleidslijn mestvergistingsinstallaties’ vast te stellen.
6. De ‘Beleidsregels mono-mestvergistingsinstallaties Noardeast-Fryslân 2024’ voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn openbare vergadering d.d. 18 april 2024.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

mr. S.K. Dijkstra mr. J.G. Kramer